

U S T A W A

z dnia 2016 r.

o zmianie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin

Art. 1. W ustawie z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. z 2016 r. poz. 843) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 23:

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Hodowca, który nie pobiera od posiadacza gruntów rolnych opłaty, o której mowa w ust. 1, ogłasza na swojej stronie internetowej lub na stronie internetowej organizacji hodowców informację zawierającą wskazanie odmiany chronionej wyłącznym prawem w odniesieniu, do której nie pobiera tej opłaty, oraz okres przez jaki jej nie pobiera.

3b. Posiadacz gruntów rolnych może używać materiału ze zbioru jako materiału siewnego odmiany chronionej wyłącznym prawem bez uiszczania opłaty, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do odmian i przez okres wskazany w informacji, o której mowa w ust. 3a.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W umowie, o której mowa w ust. 4, strony tej umowy mogą postanowić, że opłata, o której mowa w ust. 1, jest pobierana jednorazowo za okres wskazany w tej umowie.”;

2) w art. 23a dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. W umowie, o której mowa w art. 23 ust. 4, strony tej umowy mogą postanowić o stosowaniu odmiennych od określonych w ust. 1 reguł przekazywania hodowcom albo organizacjom hodowców informacji, o której mowa w ust. 1, albo postanowić o nieprzekazywaniu takiej informacji.”;

3) w art. 23c dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. W umowie, o której mowa w art. 23 ust. 4, strony tej umowy mogą postanowić o wyłączeniu stosowania ust. 1–7.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Proponowane zmiany wynikają z potrzeby zapewnienia możliwości stosowania nowych rozwiązań w relacjach pomiędzy hodowcami albo organizacjami hodowców a posiadaczami gruntów rolnych albo organizacjami posiadaczy gruntów rolnych w zakresie pobierania opłat z tytułu wykorzystania we własnym gospodarstwie do siewu materiału ze zbioru odmiany chronionej krajowym wyłącznym prawem hodowcy do odmiany (opłat od rozmnożeń własnych).

Dotychczas podejmowane przez resort rolnictwa pozalegislacyjne działania – organizowanie spotkań hodowców z rolnikami czy próby mediacji – nie przyniosły oczekiwanego rezultatu w postaci powszechnego zawierania umów akceptowanych przez hodowców i rolników. Rolnicy natomiast od kilku lat wnoszą o zmianę skomplikowanego i uciążliwego systemu pobierania opłat.

W zależności od sytuacji i doświadczenia we współpracy pomiędzy stronami umowy możliwe będzie przyjmowanie elastycznych rozwiązań w zakresie pobierania opłat od rozmnożeń własnych.

Jednocześnie hodowca będzie miał możliwość przyjmowania uproszczonych rozwiązań w zakresie obowiązku informacyjnego, czy też kontroli w stosunku do tych rolników, którzy w poprzednich latach rzetelnie rozliczali się z przysługujących hodowcy opłat od rozmnożeń własnych. Hodowca będzie miał również możliwość podjęcia decyzji o udostępnieniu wybranej przez siebie odmiany (lub odmian) chronionej bez pobierania opłat od rozmnożeń własnych w wyznaczonym przez siebie okresie, np. ze względów marketingowych.

W dodawanych w art. 23 ustawy ust. 3a i 3b z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. z 2016 r. poz. 843) zaproponowano, aby materiał ze zbioru odmiany chronionej mógł być użyty do siewu bez uiszczania opłat w przypadku odmian, co do których hodowca zrezygnował z pobierania opłat za pośrednictwem stron internetowych hodowcy lub organizacji hodowców. Posiadacz gruntów rolnych będzie zwolniony z tych opłat w odniesieniu do odmian, co do których hodowca zrezygnował z pobierania opłat oraz przez okres, przez który hodowca nie będzie pobierał tych opłat.

W ust. 4a, który dodaje się w art. 23 ww. ustawy uwzględniono również, postulowaną przez Krajową Radę Izb Rolniczych możliwość zawierania umów określających jednorazowo pobierane stawki opłat od rozmnożeń własnych, np. przy zakupie materiału kwalifikowanego. Do tej pory taka możliwość nie była wystarczająco jasno określona. W przypadku zawarcia

takich umów możliwe będzie zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla hodowców i rolników.

Wprowadzane w art. 23a ust. 6 oraz w art. 23c ust. 8 ww. ustawy regulacje umożliwiają przyjmowanie innych niż określone w tej ustawie rozwiązań dotyczących informowania hodowców przez posiadaczy gruntów rolnych o wykorzystaniu do siewu materiału ze zbioru odmiany chronionej wyłącznym prawem, a także sposobu kontrolowania zgodności uzyskanych od posiadacza gruntów rolnych informacji ze stanem faktycznym.

Zakłada się, że proponowane zmiany będą jednocześnie impulsem do przyjęcia przez zainteresowane strony satysfakcjonujących rozwiązań.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym projekt nie podlega notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt ustawy zostanie zgłoszony do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów jako projekt spoza planu.

Opracowano w Departamencie
Hodowli i Ochrony Roślin:

ZASTĘPCA DYREKTORA

Krzysztof Smaczyński

PODSEKRETARZ STANU

Ewa Lech

Akceptował:

Za zgodność pod względem
prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym:

SPECJALISTA ds. LEGISLACJI

Krzysztof Nurzyński

Z-CA DYREKTORA DEPARTAMENTU PRAWNO-LEGISLACYJNEGO Dyrektor Departamentu Prawno-Legislacyjnego

Mariusz Gorzowski

Grzegorz Wykowski

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Ewa Lech</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Krzysztof Smaczyński 22 623 21 51 krzysztof.smaczynski@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>Źródło: Wnioski organizacji rolniczych</p> <p>Nr w wykazie prac</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin ma na celu poszerzenie możliwości przyjmowania różnych rozwiązań w relacjach pomiędzy hodowcami lub organizacjami hodowców a rolnikami lub organizacjami rolników w zakresie wykorzystania do siewu we własnym gospodarstwie materiału ze zbioru odmian chronionych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt ustawy umożliwi większą elastyczność w relacjach pomiędzy hodowcami a rolnikami w zakresie wykorzystania do siewu we własnym gospodarstwie materiału ze zbioru odmian chronionych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Poszczególne państwa członkowskie UE przyjmują bardzo zróżnicowane rozwiązania w zależności od rozwoju sektora rolnego i poziomu wymiany materiału siewnego. W państwach sąsiadujących z Polską takich jak Niemcy i Czechy system zbierania opłat jest restrykcyjny i wspierany przez instytucje rządowe. Podobnie jak w Polsce możliwe jest zawieranie umów, w których ustala się inne warunki niż w odniesieniu do rolników, którzy nie zawarli z hodowcami umów określających zasady korzystania z materiału ze zbioru odmian chronionych wyłącznym prawem. We Włoszech tych opłat nie pobiera się, ponieważ 85% powierzchni gruntów ornych jest obsiewane corocznie materiałem siewnym kategorii kwalifikowany. W tej sytuacji hodowcy otrzymują opłaty z tytułu przysługującego im prawa do odmian w pobieranych przy zakupie materiału siewnego opłatach licencyjnych. W Polsce wymiana materiału siewnego jest na niskim poziomie sięgającym kilkunastu procent w przypadku ziemniaka i ok. 20% w przypadku zbóż. W związku z powyższym środki pozyskiwane przez hodowców z tytułu przysługujących im opłat licencyjnych są wielokrotnie niższe niż np. we Włoszech. Dla utrzymania i rozwoju polskiej hodowli roślin niezbędny jest dopływ środków. Z tego powodu zasadne jest utworzenie elastycznego i funkcjonalnego systemu umożliwiającego przyjmowanie różnych rozwiązań mających na celu zwiększenie powszechności stosowania materiału siewnego kategorii kwalifikowany z korzyścią dla rolników i hodowców.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Hodowcy roślin korzystający z krajowego systemu ochrony prawnej odmian roślin i pobierający opłaty za wykorzystanie do siewu we własnym gospodarstwie materiału ze zbioru.	około 30 spółek zajmujących się hodowlą roślin rolniczych	Strona Agencji Nasiennej Sp. z o.o. reprezentująca hodowców w sprawach związanych z ochroną prawną odmian roślin	Możliwość elastycznego przyjmowania rozwiązań w zakresie dotyczącym wykorzystania do siewu materiału ze zbioru odmiany chronionej
Rolnicy	około 100 000 rolników którzy ze względu na wielkość	GUS	W przypadku zawierania respektowanych przez strony umów może wzrosnąć

	gospodarstwa (powyżej 10 ha w przypadku uprawy ziemniaka i powyżej 25 ha w przypadku uprawy zbóż) zobowiązania są do wnoszenia opłat od rozmnożeń własnych.		zaufanie i akceptacja systemu pobierania opłat
--	---	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach prowadzonych konsultacji publicznych projekt zostanie skonsultowany z następującymi organizacjami społeczno-zawodowymi oraz związkami zawodowymi: Business Centre Club, Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych, Federacją Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Forum Związków Zawodowych, Krajową Federacją Producentów Zbóż, Krajową Radą Izb Rolniczych, Krajową Radą Spółdzielczą, Krajowym Zrzeszeniem Producentów Rzepaku, Krajowym Związkiem Grup Producentów Rolnych – Izby Gospodarczej, Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Krajowym Związkiem Rolników, Kółkami i Organizacjami Rolniczymi, Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Polską Izbą Nasienną, Konfederacją Lewiatan, Polskim Związkiem Producentów Kukurydzy, Polskim Stowarzyszeniem Producentów Oleju, Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej, Radą Gospodarki Żywnościowej, Radą Krajowego Sekretariatu Rolnictwa NSZZ „Solidarność”, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w RP, Związkiem Zawodowym Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”, Związkiem Zawodowym Rolników „OJCZYŻNA”, Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”, Związkiem Zawodowym Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska” oraz Związkiem Zawodowym Rolnictwa SAMOOBRONA.

Konsultacje publiczne prowadzone są zgodnie z § 31 Uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]										
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dochody ogółem												
budżet państwa												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana zmiana nie wpłynie na sektor finansów publicznych.											

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							

	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
Nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ X nie dotyczy
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Nie dotyczy		
10. Wpływ na pozostałe obszary -		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		